

Prædikenhovedpunkter 4. sept. 2011

Enhver bibeltekst skal læses, høres og forstås af os, der læser og lytter, så vi er loyale overfor teksten **og** loyale overfor den samtid, den er skrevet ind i **og** tillige i loyalitet overfor vor egen tid.

Vi skal altså høre teksten som **dem vi er i dag, nu og her**. Vi er som lyttere og læsere altid påvirket af vores egen tid. Ligesom vi i denne tid i høj grad er påvirket af den ekstreme kynisme, der er knyttet til rædslerne i World Trade Center 2001 og Utøya 2011.

Hvad er tekstens appel til **os, i dag**?

At vi skal droppe farlige floskler som værdikamp og religionskrig.

At vi skal læse og lytte til evangeliet på en ufundamentalistisk måde.

Ellers risikerer vi at avle mere falsk lære, ekstrem ideologi, brutalitet og hensynsløs kynisme.

Den slags er Jesu forkyndelse et alvorligt og myndigt "nej" til.

Vi har måske nok vænnet os til en traditionel opfattelse af, at det næsten er indlysende, hvorfor Jesus roser toldereren og revser farisæeren. Den ene er inderlig i sin bøn, den anden udvendig. Den ene har dybde, den anden kun overflade. Den ene er ægte, den anden hykler. Logikken i Lukas' måde at forkynde Jesu ord på ca. 60 år efter Jesu død og opstandelse er, at religion i det offentlige rum ("på gadehjørnet") bliver revset og religion i lønkammeret ("for sig selv") bliver rost.

Vi må næsten regne med, at for Lukas var dét den pointe, som i hans samfundsmæssige og historiske sammenhæng i datidens romerrige, gav mening for Lukas og for dem, han adresserede sit evangelium til, da han satte sig for at nedskrive de mange mundtlige fortællinger.

MEN vi skal ikke ukritisk og indforstået overtage denne pointe uden selv at overveje tekstens budskab til **os i dag**.

Vi må anstændigvis spørge: Hvad er lignelsens erfaringshorisont for os, der lever i 2011 og i dag lytter til en næsten 2000 år gammel fortælling?

Hvem er de falske profeter i dag? Hvem ophøjer sig selv – og hvad vil det sige i dag? Hvem ydmyger sig – og hvad vil det sige i dag?

Hvad er selvretfærdighed i vores nuværende globale virkelighed og i vore lokale nærhed, og i vort naboskab med vore broderfolk?

Hverken vi eller teksten er uforanderlige. Mødet mellem teksten og os skubber til dybe ting. Mødet med dens pointe og vores nutidige erfaring skal bevæge os, måske ligefrem forandre os og indgyde os fornyet livsmod. Men mødet mellem teksten og os kan desværre ligeså let blive forstenende, destruktiv og hadskabende.

Dét må ikke ske. Vi må ikke læse evangelieteksten for bogstaveligt. Så bringer vi humaniteten i fare. Læser vi dagens lignelse bogstaveligt, er der en stor fare for, at vi samtidig kommer til at fordømme al synlig og åbenlys religiøsitet.

Forestil jer, at Jens Stoltenberg og tusinder af andre i og udenfor Norge, havde taget Lukas' tekst i dag bogstaveligt. Den dræbende konklusion kunne da være blevet, at ingen torve, mure, hegn, kirker, pladser osv. kunne have dannet den åbenlyse, offentlige ramme om at samles og styrkes i kærligheden efter rædslerne i Oslo og på Utøya. De sørgende, spørgende og bedende mennesker ydmygede sig. De kunne ikke andet. Deri gjorde de ret. At vise hævngherrig gengældelse i tale og handling havde været at ophøje sig.

En fundamentalistisk udlægning af dagens tekst ville have været en indirekte hyldest til ulven i fåreklæder, i dette eksempel som Anders Breivik. Falske profeter i form af ekstremistiske ideologer af enhver politisk eller religiøs art, findes altid. De gøres af det stof, som

fundamentalisme er gjort af: den dræbende bogstavtro. Fundamentalistiske ideologier og religionsopfattelser forlanger renhed, sandhed og enhed for enhver pris. Dét er vranglære.

Bønnen, sorgen, empatien og kondolencen bandt i denne sommer mennesker af alle slags i det norske samfund sammen i et stærkt menneskeligt sammenhold. Kærligheden omfavnede mennesker fra øverst til nederst i samfundets hierarki og fra inderst til yderst i den enkeltes sind og krop og mellem minoriteter og majoritet i samfundet. Heri finder vi ånden i det, som Jesus roser i dagens lignelse, nemlig at "den der ydmyger sig, skal ophøjes." At møde vold med ikke-vold er livsfremmende.

Derfor skal du og jeg, så længe vi får lov at blive tiltalt med "livets ord af guddomsrod", tage vores del af ansvaret. Det er vores ansvar, at livets ord ikke forstener i vranglære, men at det holdes levende og nuancerigt, så det må være "kilden til livets flod" for mennesker.

Vi skal altså vågent og udadvendt lytte, tale og bidrage til en fri og kritisk samtale om bøger, tekster, billeder, normer og værdier. Hvis vi forstener i selvfølgeligheder eller hvis vi kræver et offentligt rum uden religion, så skader vi den fælles virkelighed, der findes trods forskellighederne. Og så kan kristendommen ende med at blive til et mareridt. For også ekstremistiske ideologer kan smykke sig med kristennavn.

Derfor skal vi medvirke til at holde håbet og drømmen levende. **Vi må sårbart og loyalt gå ind i vor tid** og lade teksten ramme de følelser og erfaringer, vi har. Miraklet kan måske komme til at ske: at vi kan droppe vores selvoptagne fokus på egne fortræffeligheder og at vi i ydmyghed kan leve på en sådan måde, at vi ikke drejer andres opmærksomhed hen på os selv, men **lader andre mennesker blive anledning til, at de får øje på livets herre, Jesus Kristus.**

Amen